

KERKNIEUWS

Weekblad onder hoofdredactie van W. C. F. Scheps

Adres van redactie en administratie: Ellekomstraat 16, 's-Gravenhage.
Telef. 336342 — Giro 48560
Abonnementsprijs f 2,50 per kwartaal franco per post bij vooruitbetaling. Voor het buitenland f 3,- p. kwartaal.
Advertentieprijs 10 mm f 1,60, elke mm meer 15 cent. Bij contract korting.

UIT DE PERS

Barth-Mozart-Schilder — Kanselcapriolen — Rangen en standen — Zonen van hetzelfde huis — Reden van droefheid en schaamte

De grote toevloed van berichten en andere copie, die moeilijk kon overstaan, was oorzaak, dat de rubriek „Uit de pers” in 1951 meer dan ons lief was het kind van de rekening werd. Wij weten hoe vele lezers niet in de laatste plaats op deze rubriek gesteld zijn en daarom willen wij het nieuwe jaar aanvangen met deze rubriek niet alleen een goede beurt te geven, maar haar ook de ereplaats van het hoofdartikel af te staan. Wij doen uit de rijke voorraad, die we in portefeuille hebben, een greep.

Alleenreerst moge hier een plaats gegeven worden aan wat (ds A.) de V(ries), Ned. Herv. predikant te Zeist, onder bovenstaande titel heeft geschreven in „Herv. Gemeentelieven”, het weekblad van de Ned. Herv. gemeente van Zeist:

„Er is een compleet kerkelijk opstootje ontstaan rond het voorwoord van Barth's vierde band van 't derde deel van de Kirchliche Dogmatik, kort gezegd in de vakterm: K.D. III 4. Barth heeft n.l. een steen door een ruit gegooid. En op eens ziet 't zwart van de mensen.

Wilt U die steen zien? Hier is hij! Citaat K.D. III 4 pag. IX: „Bij deze gelegenheid moet ik geheel en passant iets scherp zeggen. Dat de neocalvinisten in Nederland en elders niet behoren tot hen, die 't voor mij opnemen, heb ik nu in alle stadia van mijn levensweg tot nu toe moeten accepteren. Het moge hun niet kwalijk genomen worden; en dus ook dit niet, dat zij onlangs ertoe zijn overgegaan mij als een „monist” aan te klagen. Het gaat echter te ver, dat zij zich daarbij — kennelijk om mij des te meer te krenken — ook ertoe lieten verleiden om zich met niet voor herhaling vatbare woorden aan W. A.

Mozart te vergrijpen. Daarmee hebben zij nu in ieder geval bewezen, dat zij mensen met onverstandige, koude en harde harten zijn, naar wie men bepaald niet hoeft te luisteren.”

Ieder begrijpt wel: het gaf een heel geraas, toen deze klinker was geworpen. Ons nauwe Hollandse theologenstraatje daverde ervan.

En meteen begon de discussie over de vraag, wie dan die knaap wel geweest was, die, naar Barth's zeggen, 't eerst was begonnen. Niemand, die het precies wist. Prof. Berkouwer werd er op aangezien, vanwege een artikel over „Barth en Mozart”. Maar Barth zelf wees een ander aan: Prof. Schilder. Die schreef in zijn Catechismusverklaring II pag. 378: „En zo is Barth de jongere door zichzelf als oudere uitgeluid. En Mozart, die vrijmetselaar en pantheistische fluitspeler en begrafenisgast (Matth. 11) der boeddhistische alleenheidsmuziek, Mozart, door Barth zo bewonderd, Mozart, die naar rechts een requiem en naar links een Zaubrerflöte uitdeelt, Mozart zingt er zijn eenheidslied bij.”

En nu is dan de hele scène compleet en staan alle groepen op hun plaats als bij een opera: de stengooier, de uitlokker en het publiek, dat als rechter fungeert, in pro en contra uiteengevallen.

De contra's zeggen: (met prof. Berkouwer in Geref. Weekblad van 21 Sept. j.l.) 1. hoe kan Barth op grond van de uitsluiting van één man (Schilder) oordelen over het onverstand, de koudheid en hardheid van de neocalvinisten samen? 2. hoe kan Barth in 't hart van prof. Schilder kijken en weten, dat deze schreef om opzettelijk te krenken? 3. is het ver-

antwoord om zo fel te zijn voor 't front van heel de wereld? En in hun vragen schuilt wel iets. Het blijft een nadeel van stenen door ruiten gooien, dat niemand vooruit kan weten, wie de scherven zullen wonden. Terecht is het dan ook een overal verboden daad. In Zwitserland en in Holland. Berkouwer heeft gelijk.

Toch voel ik me aan deze kant niet helemaal gelukkig. Er wordt, dunkt mij, één ding vergeten; iets over 't raam waar de steen doorvloog. Inderdaad: op dit moment was 't dicht. Maar jaren stond het open. En iedere keer als Barth passeerde regende het eruit: kiezelsteentjes, kastanjes, rotte eieren, emmers water, het verhaal gaat zelfs van vitriool. En achter dat raam was 't een gedrang soms als op een kermis en de kleintjes hadden de meeste drukte. Natuurlijk deden niet alle bewoners van het neocalvinistische huis mee, gelukkig niet. Prof. Berkouwer bijv. schaamde zich er niet voor bij Barth aan de bel te trekken, bij hem naar binnen te gaan en uren en nog eens uren met hem te praten. Niet dat hij 't met hem eens werd. Maar dat is ook helemaal niet nodig, als men elkaar maar serieus neemt, eerlijk van elkaars werk kennis neemt en personen en zaken blijft scheiden. En zo zijn en waren er heel veien in de kerkelijk gereformeerde kerksector, mensen voor wier werk en houding men alleen maar dankbaar kan zijn en die men moet bewonderen om hun vlijt en kennis. Geconstateerd echter dient ook, dat menig ander ijverig zich heeft ingespannen om Barth (en ieder, die bekend iets van Barth geleerd te hebben) verdacht te maken in de gemeente, hem uit te rangeren voor men hem heeft leren kennen op het spoor van het modernisme na de wissel van het socialisme.

Uit het citaat hierboven kunt ge

TOGA'S

F.A. G. J. RHEBERGEN

MAATKLEERMAKERIJ SINDS 1894

Keizersgracht 433, Amsterdam-C.

Tel. 30433

Door het gehele land te ontbieden.

Gereformeerden, waarom?

Prof. Dr S. U. Zuidema e.a.
f 6,90

In elke goede boekhandel verkrijgbaar!

voelen, hoe dit Barth heeft pijn gedaan. Hij heeft gezweven. Met „Mozart” echter liep de beker over. Grote mannen, werkelijk grote mannen, hebben iets van kinderen. Ze vinden iemand om te eren en te bewonderen met hartelijke aanhankelijkheid. Aan die verhouding moet men dan niet raken. Ze kunnen het niet hebben. Zo is het met Barth en Mozart. Persoonlijk kan ik deze combinatie niet helemaal verstaan. Schilder heeft misschien wel wat gelijk, als hij erop wijst, dat op het punt van muziekwaardering Marth blijkbaar alweer tot de oudere generatie behoort.

Maar dat is allemaal bijkomstig. De hele kwestie Mozart is bijkomstig, deze hele oeloop. Wat overblijft is de ernstige vraag, hoe wij als christenen van verschillende kerken en modaliteiten met elkaar omgaan. „Alles nu wat gij wilt, dat U de mensen doen, doet gij hun ook aldus: want dat is de wet en de profeten”. (Matth. 7 vs 12.)

—o—

Vervolgens moge hier een plaats vinden wat het weekblad „In de Waagschaal” enige tijd geleden heeft geschreven over de zucht van sommige voorgangers om ten koste van alles toch maar „actueel” en „modern” te zijn. Zelfs als men voor de radio spreekt gaat men zich aan deze zucht te buiten. Wij citeren:

„Wie, niet gewoon ter kerk te gaan, het eindelijk eens waagt naar een radiopreek te luisteren, wil — hoe modern mens hij moge zijn — niet horen, dat er over de gestorven Jezus in het graf gesproken wordt door omstanders, die van dit alles niets verstaan, als over „wie die vent zou zijn”. Er is dikwerf bij de buitenkerkelijken meer respect voor die dingen dan er binnen. Maar zeker moest het er op de kansel zijn.

Als in een jeugddienst via de radio gezegd wordt, dat God het vloeken van een dronken matroos aan de avondmaalstafel liever hoort dan het gesjibbel van een vrome ouderling — dan is dat, voor zover het geen plagiaat is, zeer beslist niet waar. Dan zegt een onkerkelijk mens, dat hij in elk geval van hoogheid en waardij van het sacrament meer en beter gedacht heeft dan deze dominee.

Zo hoorde ik ook een gerenomeerd „spreker” via de radio de kerk vergelijken met een kapper, die zijn eigen haargroeimiddel niet gebruikt en zelf met een kaal hoofd rondloopt. De „boodschap” was dat haargroeimiddel..... Maar dan zegt de buitenkerkelijke: dank u en het kerkpubliek dat luistert, glimlacht misschien, maar weert de banaliteit toch af.”

Het artikel besluit: „Ik zou wel eens willen weten of de predikanten, die op dit punt zo droevig uitglibbe-

ren, hebben opgeschreven, wat zij aan enormiteiten in dit opzicht weggeven. Want ik kan me nooit voorstellen, dat iemand van wie toch mag worden verwacht, dat hij in en uit een zekere eruditie leeft, zo’n verhaal als van die kapper en van die „vent” en nog zoveel meer tegenwoordig, werkelijk in zijn geschreven preek heeft staan.

Zou dat het geval zijn, dan is de zaak nog veel erger dan zij al is.

Dan is het respect voor kansel en kerk al zeer ver gezakt bij degenen, die het juist dóór de kansel voor de kerk en haar boodschap moeten bewerken.”

—o—

Onder de vele kerkbladen, die wij geregeld ontvangen is ook dat van Ned. Herv. Gem. van Jutrijp-Hommerts. Het doet weldadig aan om de goede toon en het warme hart waarvan de redacteur, ds J. H. W. Dickhout, blijk geeft al kon aan druk en formaat wat meer zorg besteed worden.

Het feit, dat kortgeleden de gerestaurerde Geref. kerk ter plaatse weer in gebruik mocht worden genomen, gaf ds Dickhout het volgende in de pen:

„Het was een blijde dag voor de leden der Geref. kerk alhier. Het oude kerkje heeft een gedaanteverwisseling ondergaan, die er zijn mag. Op deze dag werd de kerk des avonds opnieuw in gebruik genomen. Op een hartelijke uitnodiging van de Geref. kerkeraad waren er vertegenwoordigers van onze kerkeraad en de drie Hommertse kerkvoogden, alsmede Hervormde gemeenteleden. „Ai ziet, hoe goed, hoe lieflijk is ’t dat zonen, van ’t zelfde Huis als broeders samenwonen!” Het was een blijde samenkomst. Ds G. Sinia, de jonge, ijverige en humoristische predikant, die eveneens een ernstig man is, (God zegene hem) opende dit samenzijn. Zang van allen, gebed, bijbellezing en Evangelieverkondiging gingen vooraf aan enkele toespraken. Ook ik als Herv. predikant dezer gemeente hield een toespraak. Ik voelde mij thuis, maar dat kon ook niet anders. Dat komt door die ene naam: Jezus Christus!

Vier maanden ruim heeft de verbouwing geduurd. Voor wie het oude kerkje kende en er in die tijd niet eens is gaan kijken, was de hernieuwde kerk onherkenbaar. In één woord een sieraad voor ons dorp, gegeven natuurlijk de bepalingen waaraan de architect gebonden was met zijn staf van timmerlieden, metselaars, electriciens, schilders enz.

De gemeente had zwaar geofferd, maar met reuze „rente” in deze. Het zal haar nooit berouwen. Gedurende deze vier en een halve maand hielden onze Geref. broeders hun diensten in onze Hervormde kerk te Hommerts.

Zonder één of de minste wanklank en in zeer prettige verhouding is alles geschied. Nu kon ik ’s avonds ook eens naar de kerk in deze tijd als mijn eigen diensten er op zaten en vielen onze deden dat ook en... met zegen. Wat een vreugde samen één kerk te gebruiken, één bijbel, één avondmaalstafel, één consist... wij hebben één Here en Heil is deze inwoning weer voort de liefde niet. De Geref. kerk bood ons namens de gemeentecadeau aan: een mooie klok voor de Hommertse kerkistorie. En dat terwijl hun kerkvernieuwing al zoveel moest. Onze koster werd eeloppe aangeboden met inhoi verdienst, maar ook royaal. Och, iedereen was erbij, dit toch wel zeggen, nietwaar zeker van Gods glimlach oles. Er zit in die glimlach iets daarvan, dat de Here ons verwacht, nl. één kerkgemeente, maar wie weet, nog eens geleid wordt. Al maar laten leiden. God zegereformeerden en Hervormden geve, dat wij in onze be de Geref. broeders en zuster hun hernieuwd gebouw, vele gen mogen ontvangen als die geen raad meer weten en genade in Christus smeken, ook ontvangen en dus tever vanwege Zijne ontferming. O Gereformeerde, wat is H. Hoewel ik weet, waarom vormden ben en onze broeder weten, waarom zij Gereformeerde is onder de hemel maar gegeven door dewelke wij zden: de Naam Jezus Christus wordt bij ons beiden gepre dan de liefde blijde in Hem

—o—

Een rubriek „Uit de pers”, zo daarin geciteerd werd uit het van de Middelburgse pastor, ds kamp, zou eigenlijk niet comp. Wij laten hier volgen het raket dat deze predikant onlangs sc de „Zeeuwsche Kerkbode”, het van de Geref. kerken in Zeeland

„We zijn deze week dan op het kerkhof geweest. Terheid van een begrafenissen, zoa begrijpt. Voor het doel „om te bezien” komen wij daar lie want daar wordt een mens nter van. Dat laat leeg en digd.

Die begrafenissen dan was geen „deftige” begrafenissen. Zo een begrafenissen, zo ongeveer trant van de arme Lazarus, wel, de man die in Jeruzalem gewoond moet hebben in de blinde Molsteeg driehoog achter. Van hem wordt in de Bijbel wel verteld, dat